

УДК: 616-022.6-085:615.835.56:615.357

ІНГАЛЯЦІЙНІ КОРТИКОСТЕРОЇДИ В ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ З COVID-19

С. В. Зайков

Національний університет охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика, Київ, Україна

Резюме. Теоретично хворі на бронхіальну астму (БА) повинні мати підвищену сприйнятливості до інфекції SARS-CoV-2, тяжчий її перебіг і високий ризик загострення астми через дефіцит противірусного захисту. Але в ряді робіт було наведено, що БА не лише не спричиняє тяжкого перебігу нової коронавірусної інфекції, але й може надавати певний протекторний ефект. Так, у осіб з астмою спостерігається нижча сприйнятливості до COVID-19, менш тяжкий перебіг та нижчий ризик госпіталізацій внаслідок COVID-19. Але більш нові звіти зі США, кількох європейських країн, зокрема Великобританії, Південної Кореї констатують більш високу поширеність астми у пацієнтів з COVID-19, а також припускають, що астма частіше зустрічається у пацієнтів з COVID-19, ніж у інших пацієнтів. У спільному дослідженні OpenSAFELY (Великобританія) було відзначено, що має місце значне збільшення ризику тяжкої хвороби COVID-19 та рівень смертності серед пацієнтів з астмою, особливо з нещодавно перенесеними захворюваннями, які потребували застосування оральних кортикостероїдів. Отже, потрібні подальші дослідження в цьому напрямку, щоб покращити наше розуміння зв'язку між астмою та тяжкістю COVID-19. На даний час все ж таки логічним виглядає включення пацієнтів з астмою до груп ризику захворювання на COVID-19. Експерти міжнародних груп з питань БА наголошують, що в умовах пандемії COVID-19 пацієнти з астмою повинні продовжувати приймати базисну терапію, включаючи інгаляційні кортикостероїди (ІКС). Є також дані, що алергічна астма або еозинофільний її фенотип, прийом ІКС позитивно впливають на перебіг захворювання COVID-19, тому що у таких хворих знижений рівень експресії рецепторів ангіотензинперетворюючого ферменту 2 (АПФ-2) у верхніх та нижніх дихальних шляхах, які є входними рецепторами для вірусу SARS-CoV-2. ІКС, такі як будесонід або циклесонід, здатні пригнічувати реплікацію геномної РНК SARS-CoV-2 через вплив на вірусну ендонуклеазу NSP15 та TMPRSS-2 (трансмембранна протеаза серину-2) — протеази, що бере участь у проникненні вірусу у клітину. Деякі ІКС (включаючи будесонід) зменшують або блокують реплікацію SARS-CoV-2 *in vitro*. А за результатами поточних досліджень призначення ІКС, зокрема будесоніду хворим на COVID-19 знижує ризик госпіталізації або потреби у невідкладній допомозі на 91 % та суттєво прискорює клінічне одужання. На жаль, на сьогодні не існує засобів специфічної етіотропної терапії інфекції SARS-CoV-2, однак лікарі мають використовувати всі потенційно можливі заходи щодо зниження ризику тяжкого перебігу цього захворювання. Одним із таких заходів вважається застосування ІКС, які можуть бути перспективними препаратами при COVID-19. Утім, це питання потребує глибшого вивчення.

Ключові слова: інгаляційні кортикостероїди, COVID-19, бронхіальна астма.

С. В. Зайков

Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика

д. мед. н., професор, професор кафедри фізіотерпії і пульмонології,

10, вул. М. Амосова, Київ, 03038, Україна,

zaiakov1960@gmail.com

Астма та Алергія, 2021, № 3, С. 5–15.

Вже протягом останніх двох років коронавірусна хвороба (COVID-19) перебуває у фокусі великої кількості наукових досліджень. Значні ресурси світової економіки та системи охорони здоров'я покладені на подолання пандемії COVID-19, її економічних та соціальних наслідків, а також покращення можливостей лікування відповідних категорій пацієнтів. На початку пандемії COVID-19 лікарі насамперед хвилювалися за пацієнтів із хронічними захворюваннями легень. Теоретично хворі на бронхіальну астму (БА) повинні були мати підвищену сприйнятливості до інфекції SARS-CoV-2,

тяжчий її перебіг і високий ризик загострення астми через дефіцит противірусного захисту. Проте на практиці все виглядало навпаки: пацієнти з БА значно легше переносили COVID-19 порівняно із загальною популяцією. Останнім часом був опублікований ряд робіт, автори яких припустили, що БА не лише не спричиняє тяжкого перебігу нової коронавірусної інфекції, але й може надавати певний протекторний ефект [12, 15, 23]. За рахунок чого досягається цей ефект і яке значення він може мати в клінічній практиці?

Спробуємо докладніше розібратися з цими питаннями. Тим більше, що останнім часом з'являються певні дані, які носять протилежний характер. Так, більш нові звіти зі Сполучених Штатів

© Зайков С. В., 2021

www.search.crossref.org

DOI: 10.31655/2307-3373-2021-3-5-15